

Rod bogat. Culesul viilor la Stațiunea experimentală Brăila

ÎN PRAG DE TOAMNĂ

Ml-am imaginat întotdeauna toamna ca pe un anotimp cu două înfățișări distincte. Blindă, aurie, sunindu-mi în auz ca un vers tulburător de Arghezi, însemnând cules de vie, prisme prelungi de sticlă și cartofi, porumbiști strinse, vristate în negru de plugurile ce răstoarnă brazde, într-un cuvânt, belșug. Alta, legată de munte, de așa subțire împletită a ploii, înginând consoane pe acoperișuri, cu turme coborâte la iernat, cu brumă și ceață, în vreme ce holda de griu a anului viitor îmbracă tinerește cimpia, dovedind că iarna nu-l decit un pasaj trecător, sporind farmecul primăverii așteptate. Oricum, toamna e un bilanț, în care se înscrie, alături de încheierea acestui an și prima filă a celui ce urmează. Se culege și se ară, se totalizează o recoltă, se seamănă una nouă.

Nu este, aparent, nimic nou în această emoționantă perindare a muncii cimpului. O în minute de copil, s-a depănat, invariabil, an de an. În anii noștri s-a petrecut însă o schimbare în fondul, în conținutul acestei succesiuni firești. Cooperativele agricole de producție își organizează munca, își alcătuiesc planuri întemeiate

pe experiența științifică, pe cercetarea riguroasă, în care analiza chimică de laborator a solului și a seminței, condițiile climatice și evenimentul meteorologic se unesc armonios. Întră aici ca-ntr-un calcul matematic și munca mașinilor și efortul omului, raportat la rentabilitate. Un termen insistent repetat: zonare. În sudul Olteniei îi priește porumbului, în nord e de preferat griul. În patru raioane sudice, cultura porumbului în trei ani s-a extins cu aproape 50 000 ha. Dar chiar cooperativele agricole, în perimetrul lor, procedează la un fel de microzonare. În Șimand — Crișana, în anul trecut, s-a înlocuit o suprafață de prășitoare cu griu. Au treerat în vară și și-au notat: pe hectar 3 054 kg. Pe terenuri sărăturoase vor paște oi, aceste pășuni se pare că le convin mai mult. În zona de șes a Țării Birsiei, în schimb, s-a trecut la creșterea taurinelor, oile fiind minate spre pășuni de munte. La Sântana, sîccla de zahăr a înlocuit cu succes floarea-soarelui, pe un teren impropriu acestela dind peste 25 000 kg la hectar, în timp ce „pe acel teren” floarea-soarelui nu a depășit 1 000 kg.

Toamna deschide astfel și o asemenea dez-

batere. Aspectele acestei dezbateri sînt extrem de complexe. Căci sînt extrem de complexe problemele fiecărei unități agricole socialiste, cuprind sectoare multiple, iar neconțința lor dezvoltare nu se împacă cu rutina, cu repetarea, cu pasul pe loc.

Inceputul fiecărui anotimp e încărcat de o anume emoție dîndu-i astfel primului său semn de sosire valoarea unui unicat. Cea dinții zi de toamnă deplină își trimite solii mult înaintea. O frunză desprinsă din ram, picuții mărunți ca ceruși prin sită, soarele mai blind și prima brumă, încărunțind pașiștea, ne spun că a sosit.

Pare o toamnă ca toate celelalte, cîntată ades de poeți. Știu însă că e mereu alta. Datorită omului, pregătit s-o întâmpine. Hambarele-s pregătite, cramele așteaptă. Pe cîmp, imperlurbabile, tractoarele își macină huruital puternic semănînd într-una, fără oprire. Dacă în ceea ce o privește o cunoaștem, ea va întîlni negreșit pretutindeni schimbări, noutăți, prefaceri, dăruindu-itribute noi, inedite.

Sînt atribute firești ale epocii noastre.

ȘTEFAN LUCA

Dacă ascuți timp de o lună programul local al stației de radioficare din Rîșnov — Brașov îți place. Redactorul programului, Victoria Munteanu, s-a străduit să surprindă aspecte variate, din diferite sectoare de activitate. Ne-am notat câteva din emisiunile mai interesante: Din activitatea comisiei de femei; Pe teme gospodărești; Sfatul medicului; Despre regulile de circulație; Lupta împotriva dăunătorilor la stecle de zahăr și la cartofi...

Trebuie subliniat că emisiunile cu caracter agricol capătă un plus de competență datorită colaborării specialiștilor. Astfel, inginerul Miron Petre, de la cooperativa agricolă de producție din Rîșnov a vorbit în fața microfonului despre lucrările de îmbunătățire a pășunilor naturale, despre hrănirea vacilor în această perioadă etc.

Nici aspectele vieții culturale nu sînt neglijate. Adesea, prin cele 1354 difuzoare, oamenilor le sînt prezentate filme și cărți iar lunar li se anunță ce cărți noi au sosit la librărie.

În afara preocupării pentru varietatea tematică, tovarășa Victoria Munteanu a căutat să găsească și forme atractive de prezentare.

S-au transmis, imprimate pe bandă, interviuri, o „masă rotundă”, și s-a folosit cu vioiciune ascușul critic al foiletonului.

Luna următoare însă, constăți că emisiunile se cam repetă, ai sentimentul că parcă ai mai auzit asta. Nu este vorba de reluarea emisiunilor ci de asemănarea lor. Din ce cauză? În primul rînd pentru că sfera subiectelor este încă mult prea restrînsă, raza de activitate a tovarășei Munteanu se limitează în general la Rîșnov deși centrul de radioficare deservește și comuna vecină, Cristian. Aproape o treime din abonați sînt din Cristian.

— Am ajuns să mă mir cînd aud că la stație se vorbește de comuna noastră — ne spune Elena Marcu din Cristian. Ne-am bucurat să ascultăm știri și reportaje despre munca harnicilor cooperatori, despre activitatea culturală de la noi.

Și, într-adevăr, ultima emisiune de la noi a cuprins subiectele dorite de Elena Marcu a fost transmisă în luna iunie. Cam mult de atunci. Vina însă nu o

EMISIUNEA LOCALĂ

poartă numai redactorul stației. Așa cum orice ziar are antene îndepărtate prin corespondenții voluntari și stația de radioficare ar trebui să-și aibă. Există la Cristian tovarăși care fac parte din colectivul stației, există numeroase cadre didactice, activiști culturali. De ce aceștia nu pun mîna pe creion pentru a anunța stația de radioficare fapte din viața comunei lor?

La ora actuală programul local este alcătuit după idelle proprii ale redactorului care face eforturi vizibile, lăudabile dar nu și suficiente pentru a afla părerea ascultătorilor.

— Am dorit s-o aflăm — ne spune tovarășa Munteanu. În urmă cu câteva luni dădeam la stație anunțuri prin care li solicitam pe oameni să ne scrie sugestiile lor. Dar n-am primit nimic.

Și atunci s-a renunțat, deși se putea găsi o altă cale mai directă — discutarea cu ascultătorii. Am

încercat să facem noi acest lucru. Și iată rezultatele scurtei noastre anchete:

Inginerul agronom **Derin Popa**: „Programele ar trebui să vorbească mai mult despre oameni, să-l evidențieze pe cooperatorii care muncesc bine. De asemenea s-ar putea lărgi tematica, vorbindu-se cu exemple concrete despre grija față de avutul obștesc, despre problemele privind educația tineretului”.

Gheorghe Munteanu — cooperator din Rîșnov: „Stația de radioficare poate face un bun schimb de experiență între noi și membrii cooperativei agricole din Cristian. Să transmită regulat știri despre cum muncesc ei, cum stau cu lucrările agricole”. Ar fi un stimul pentru ambele cooperative agricole”.

Lazăr Dumitru — directorul casei de cultură din Rîșnov: „La stație s-ar putea organiza seri de poezie cu ajutorul artiștilor amatori. Aceștia nu sînt folosiți de loc în programele locale. Avem brigadă, orchestră, taraf, soliști. Nimeni nu i-a auzit prin difuzoare. La serile distractive s-ar putea face imprimări care, transmise apoi prin stație, ar face cunoscută manifestarea unui număr mai mare de oameni decît cel care a fost în sala de spectacol. Popularizarea manifestărilor culturale se face uneori prin anunțuri dar să găsim o formă mai agitatrică, de pildă imprimări făcute la repetiții”.

Intr-adevăr, are dreptate tovarășul Lazăr Dumitru. Magnetofonul este încă prea puțin utilizat și nu cu destulă ingeniozitate. Ar trebui imprimate fragmente din programul brigăzii artistice, soliștii, orchestra. Și iată pentru ce. Există obiceiul ca între diferite numere din programul stației să intervină o cortină muzicală. Acum se pun melodii arhicunoscute de la posturile centrale de radio, în loc să fie aduși cu acest prilej la microfon artiștii amatori din Rîșnov și Cristian.

Ne asociem celor cu care am stat de vorbă și care solicită în esență lărgirea ariei tematice și găsirea unor noi forme de prezentare a programelor locale. În felul acesta, ele vor deveni mai interesante, mai eficiente, iar în jurul difuzoarelor vom găsi un număr sporit de ascultători.

A. CROITORU

Duminica în comuna Vlădești, raionul Rm. Vilcea

În virtutea jocului. Echipa de dansatori a căminului cultural din Idicelu, Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

Leul și... televizorul

N-avem de gînd să prezentăm, în ciuda titlului, o fabulă, întrucît aici nu este vorba de un leu de junglă, ci de un leu de căciulă. Leul și căciula aparțin cetățenilor din comuna Clopotiva, raionul Hațeg, iar televizorul este al căminului cultural. Cînd a fost adus acolo, toți sătenii s-au bucurat. Și, după ce au admirat aparatul, l-au întrebat pe director care se ținea mîndru de noua „zestre”.

— Nu-i dai drumul?

— Cum să nu! Dar mai întîi trebuie să vă dați contribuția...

— Cum adică? — se mirară oamenii.

— Foarte simplu. Nu pornesc aparatul pînă nu scoateți cite un leu de căciulă.

— Atunci e bine! — rise un sătean. Nu dăm nimic că acum nu e încă frig să purtăm căciulă.

Directorul căminului cultural se încruntă.

— Lăsați gluma acasă și leul aici. Că televizorul nu merge fără bani!

— Ce spui, nene? — sări un mus-tăcios. Păi atunci la televizorul ăsta pot vorbi cu fiu-meu.

— De ce să vorbești?

— Păi dacă bag bani în el, în-

seamnă că e telefon public, ca la oraș!

— Telefon, ne telefon — făcu directorul răstit — asta e! Nu dau drumul televizorului pînă nu scoateți cite un leu de căciulă.

Sătenii au plătit, deși toți erau cu capul descoperit. Dar într-o zi a venit la căminul cultural un cetățean cu un bandaj pe la un ochi și a scos 50 de bani.

— Poftim taxa! — a spus el. Azi atît dau.

— De ce?

— Mi-a intrat ceva la ochiul drept. Așa că la televizor mă uit numai cu stîngul și pe celălalt îl țin în concediu medical.

— Nu se poate! — sări directorul. Ori cu un ochi ori cu doi vezi programul întreg.

— Bine, uite leul. Dar eu zic să duci televizorul la reparat.

— Păi n-are nimic.

— Cum n-are? Nu vezi că funcționează numai cu bani?

— Ei și?

— Dacă nu-l reperi, cu atîția lei o să iasă un... circ la raion! Că deh, ești cu musca pe căciulă și cu... leul pe televizor!

V. D. POPA

Tăranii cooperatori din satul Viile-Sighișoara, au asistat, de curînd, la o interesantă manifestare cultural-artistică. Cu această ocazie au ascultat conferința Dezvoltarea agriculturii socialiste în lumina Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R., după care au urmărit spectacolul artistic susținut de formațiile căminului. Echipa de teatru, instruită de învățătorul Gheorghe Jalobă, a pre-

cultural, dispensar. În anul 1947 în Cotmeana s-a înființat o fabrică de cherestea.

O dată cu dezvoltarea vieții economice a satului, a luat un mare avînt și mișcarea cultural-artistică de masă. Pe lîngă formațiile de dansuri și de teatru, acum opt ani, în Cotmeana a luat ființă, din inițiativa învățătorului Ion

covița, Oarja, Ștefănești precum și în orașele Constanța și Pitești. Peste tot s-au bucurat de mult succes.

Exemplul primilor păpușari Dumitru Cosmescu, Gheorghe Barbu, Nicolae Preoteasa și Florica Cosmescu a fost urmat și de alți săteni. Astăzi, în comuna Cotmeana sînt două formații de teatru de păpuși

Gheorghe Cruceană

La căminul cultural din satul Cegani, comuna Bordușani, raionul Fetești, au loc diverse expuneri care popularizează documentele Congresului al IX-lea al P.C.R., precum și seri literare, recenzii și alte manifestări cu cartea.

În cadrul căminului cultural activează mai multe formații care, aproape săptămînal, prezintă programe artistice în fața sătenilor. În prezent, brigada artistică pregătește montajul Partidului Comunist Român.

Constantin Y. Banciu

ȘTIRI CULTURALE

Dumitru Antohi
Zentat piesa Coșul de Huniady Andrei, iar soliștii vocali Margareta Antal, Maria Maior și Vasile Urdea au interpretat cîntecele: De dragul partidului. Băde, spiculeț de griu, Toarce furcă firul gros și altele.

În ultimii ani, în Cotmeana s-a construit o școală de 8 ani, două școli de 4 ani, cămin

Totan, un teatru de păpuși. Ion Totan a confecționat păpușile, a pregătit decorul și a instruit ca minuitori de păpuși cîțiva tineri. În luna februarie a anului 1957, teatrul de păpuși debutează cu piesa Gîscanul. De atunci a susținut spectacole cu piesele Spaima dovreceilor, Bucurie în cooperativă, Traista fermecată, în comunele Dedulești, Ra-

OGORUL CERE CALITATE, EXIGENȚĂ, OPERATIVITATE

Anul agricol 1965 încă nu s-a încheiat, dar bătălia pentru recolta viitoare a început în plină vară. În timp ce combina aduna ziua aurul holdei, seara, la lumina farurilor, tractoarele înscriau primii hantri din arătura destinată viitorului pat germinativ. O recoltă a poposit în hambar, alta se pregătește să-i ia locul pe tarla. Succesul depinde de un întreg complex de măsuri agrotehnice ce trebuie aplicate din vreme.

Bilanțul recoltei de grâu din vară acestui an s-a încheiat cu rezultate îmbucurătoare. Toate brigăzile au obținut sporuri la cultura grâului, unele realizând depășiri până la 1031 kg și 960 kg la hectar, cum este cazul brigăzilor a patra și a doua, conduse de Alexandru Ioniță și respectiv Nicolae Răducanu. E urmarea firească a creșterii exigenței cooperativelor, a unei munci de calitate desfășurată pe întreg parcursul anului agricol tre-

cultivate. Pe o suprafață de 703 ha am și incorporat, o dată cu arătura de bază, cîte 200 kg superfosfat la ha. În măsura pregătirii terenului vom mai fertiliza încă 250 ha (pe terenul ce urmează florii soarelui), iar alte 250 ha urmează să primească cîte 10—15 tone la ha gunoi de grajd. Pentru a asigura o hrănire completă a solului, pe o suprafață de 1300 ha din totalul celor 1695 planificate pentru anul viitor cu grâu, vom încorpora înainte de semănat, la discuirea terenului, și cîte 100 kg de azot de amoniu la hectar.

Învățînd din practica anilor trecuți, ne-am propus ca 1889 ha reprezentînd circa 70 la sută din suprafața cu grâu cultivată în 1966, să fie amplasată pe premergătoare timpurii. În felul acesta se vor crea condiții favorabile eliberării din vreme a terenului, iar brigăzile vor putea să-și respecte planificarea în efectuarea pregătirii acestuia. O atenție deosebită am acordat asigurării unei semințe de calitate, superioară atît din punct de vedere al germinăției cît și în ceea ce privește puritatea biologică. Dispunem de necesarul de 440 tone sămință, din care 260 tone din soiul „Triumf”, generația a doua, din lotul semincer propriu.

Consiliul de conducere a mai luat măsuri care să sprijine colaborarea activă dintre brigada de cîmp și brigada permanentă de tractoare, co-interesarea ambelor colective în realizarea unor lucrări de calitate în timpul optim și în condițiile valorificării superioare a pămîntului. Preocuparea deosebită față de desfășurarea arăturilor de vară și de lucrările de pregătire a terenului ne îndreptătesc să așteptăm în viitor rezultate și mai bune. 550 ha din recolta viitoare de grâu au și fost pregătite, așteptînd momentul decisiv cînd semănătorile se vor alinia de-a lungul tarlalelor, punînd temelii rodniciei.

ILIE BADEA

președintele c.a.p. Bărcănești,
raionul Urziceni

Pregătirea terenurilor pentru însămînțările de toamnă la G.A.S. Surdila-Groci, regiunea Galați

În pragul însămînțărilor

cut. S-au depus eforturi pentru asigurarea unui bun pat germinativ, executîndu-se arături la o adîncime de 22—24 cm cu tractoare prevăzute cu grape stelate. Asigurarea unei semințe selecționate din lotul semincer propriu ca și acțiunea fertilizării în bună parte a terenului au fost factori care au contribuit, de asemenea, la obținerea acestor rezultate. În ceea ce privește efortul depus brigăzile de cîmp nu s-au prea diferențiat. Dacă aruncăm însă o privire asupra procentelor înregistrate, constatăm unele diferențe destul de apreciable. Unele brigăzi au obținut sporuri mai mari, altele, ca cele conduse de Gheorghe Croitoru, Dumitru Ioniță și Ion Pană, s-au „mulțumit” cu depășiri mai modeste.

Firește, față de prevederile planului realizările corespund, dar ținînd seama de condițiile create, puteau fi mai mari și dacă s-ar fi înlăturat la vreme unele neajunsuri, ar fi adus recoltei un surplus însemnat. Brigăzile lui Dumitru Ioniță și Gheorghe Croitoru au pregătît terenul mai tîrziu, s-au „mociat”, cum le-am spus noi, ceea ce a dus cu sine întîrzierea întregului proces de vegetație a plantei. Este drept că brigăzile amintite au obținut în anul anterior producții mari în cultura porumbului pe terenul destinat apoi grîului, dar un succes nu trebuie să umbrească pe altul. Cu alte cuvinte organizarea mai corespunzătoare a stringerii recoltei de porumb i-ar fi ajutat să-și elibereze din vreme terenul pentru a-l pregăti în vederea culturii păioaselor.

S-au înregistrat întîrzieri și în ce privește recoltatul, fapt care a avut drept urmare să înregistrăm pierderi prin scuturarea spicelor. O lipsă în această direcție revine și conducerei S.M.T. Pelinul (director Ion Constantin și inginer mecanic șef Iulian Niță) care n-au urmărit realizarea unor reparații de calitate. Din cele 18 combine trimise cooperativei noastre în campania treierului, mergeau zilnic doar 12—13. S-au mai semnalat, apoi, boabe în spice fapt care ar trebui să-i preocupe pe tovarășii de la S.M.T.

Ar mai fi de adăugat că și în direcția fertilizării avem de învățat multe. Dacă anul trecut îngrășarea pămîntului s-a făcut în mod unilateral, numai pe anumite tarlale, pentru viitorul an agricol ne-am propus să asigurăm o hrănire rațională a solului, pentru a putea valorifica întreaga lui capacitate și a soiurilor

LA CULESUL PORUMBULUI

Evremea cînd se strînge porumbul. În aceste zile găsim pe membrii cooperativei agricole din comuna Chirnoși, raionul Oltenița, nu numai pe tarlalele cu floarea-soarelui și sfeclă de zahăr — unde, de asemenea, recoltatul e în toi — ci în număr foarte mare și pe cele 800 hectare cultivate cu porumb dublu hibrid cu coacerea eșalonată, mai prematură sau mai tardivă.

Peste 600 de oameni din brigăzile a 2-a, 3-a, 5-a și a 6-a lucrează zilnic, cu hărnicie, la culesul știuleților. Aproximativ 60 de căruțe și patru autocamioane transportă recolta spre a fi adăpostită în condiții cît mai bune.

Oamenii sînt voioși, căci producția este pe măsura muncii. Toamna trecută, cînd au fost arate ogoarele, pe mari suprafețe s-au încorporat sub brazdă atît îngrășăminte chimice, cît și îngrășăminte organice. Primăvara, ogoarele au fost discuite și grăpate, semăntul s-a făcut numai în rînduri drepte.

În lunile ce au urmat, mecanizatorii de la S.M.T. Ulmeni și țărani cooperatori au întretînut

în mod exemplar cultura de porumb. S-au dat cu totul trei prașile mecanice și patru manuale. Aceste lucrări, ca și altele, au ajutat plantele să se dezvolte viguros, să reziste la timpul secesetos.

Și iată rezultatele. Deși în condiții grele de climă, căci și pe aci s-a resimțit lipsa de precipitații, planul de producție este nu numai îndeplinit ci și depășit.

— Avem tarlale, ne spune tov. Nicolae Crăciun, vicepreședintele cooperativei agricole, de pe care obținem și 3800—4000 kg știuleți la hectar. Așa stau lucrurile pe aproape 100 de hectare, aflate lîngă malul Argeșului, în brigada condusă de Ion Arsene. Aici, oamenii s-au întrecut unii cu alții prin a executa minuțios rîritul, apoi prașitul, nelăsînd un fir de buruiănă în cultură.

Acum, zorînd strînsul știuleților, tăiatul și căratul cocenilor, bărbații, femeile, sînt veseli, mulțumiți.

Și au de ce.

AL. RAICU

SPORTIVII DIN OHABA

Ohaba aflată în cuprinsul raionului Sebeș e cunoscută ca o așezare de oameni gospodari, hărnic și pricepuți. Casele, în majoritate noi, se înșiruie cochete de-a lungul șoselei. Florile înundă curțile, iar cele căfărătoare se revarsă peste garduri formînd ghirlande multicolore de o parte și de alta a străzilor. Seara, în fața porților, tineri și vîrstnici se adună pentru a schimba cite „o vorbă”. Se trec în revistă rezultatele unei zile de muncă.

Într-un grup, auzim vorbindu-se despre sport :

— Ce ziceați de cei din Roșia ? Știu ori nu să joace fotbal ?

— Or fi știînd ei, nimic de zis, dar au plecat cu 6 goluri în... traistă. Băieții noștri au fost la înălțime și n-au primit nici-un gol. Așa ar trebui să joace de fiecare dată...

— Au jucat și frații Munteanu ?, întrebă o zvirlugă de fată cu ochii codați. Pesemne că lăsa de la meciul în care sportivii de la „Progresul”, asociația celor din Ohaba, reușiseră să obțină o victorie categorică : 6—0 cu „Recolta” din comuna Roșia de Secaș.

— Bineînțeles, i s-a răspuns. Și fiecare a marcat cite două goluri.

Fata a zîmbit cu bucurie. Ii cunoaște bine pe cei doi frați. Lucrează împreună cu ei pe tarlalele cooperativei agricole. Am continuat, cu cel prezenți, discuția pe teme sportive. Am constatat, cu bucurie, că sportul este un prieten apropiat tinerilor și tinerelor din Ohaba. Oamenii ne-au povestit despre Nicolae Dragomir, Ion Pîrvu, Octavian Codău, Pompil Mureșan, Vasile Ștef și alți tineri care îndrăgesc sportul și care se dovedesc fruntași și pe tarlalele cooperativei agricole de producție.

Ni s-a vorbit și despre Cornel Dragomir, care a realizat 12,2 sec. pe 100 m., în întrecerile Spartachiadei de vară, Alexandru Moldovan, campionul... „de necontestat” la 200 m., despre voleibaliștii care învinseseră, nu de mult, echipa sovieticei „Recolta” din comuna Tău cu 3—0, despre serile cultural-sportive, la care „se adună tot satul” și pe care tovarășul Ion Munteanu președintele asociației sportive „Progresul” le consideră o bună metodă de popularizare a sportului, de atragere a noi participanți la campionatele și întrecerile pe care le organizează asociația.

AUREL CRIȘAN

Printre umerii Mehedinților...

PODURI, PEȘTERI ȘI SĂRBĂTORI LA PONOARE

În preajma Băii de Aramă lutul e roșu, bate-n culoarea blăni de vulpe, toamna. Cu veacuri în urmă, de acolo s-a extras cupru și au fost jur-impresur păduri năpraznice. Urmașele de azi ale vechilor păduri le amintesc semeția, cind uncori — toamnele — o dată cu ivirea mustului înăsprit, pe grătarele ieșite să fumege la soare și la drumeți, apare și-mbie pastrama de urs. Prin apropiere curge Apa Neagră. Ceva mai la vale, după ce s-a scurs pe sub pământ la Boldoros, trece riul Bulba, venit de sub vatra Ponoarelor. Acolo, la Ponoare, vreo 5 km departe de Baia de Aramă, pământul e roșcat la obraz și o peșteră bătrână s-a despărțit de unul din pereții ei de stincă, întinzându-l ca pe o lespede uriașă peste prăpăstioasa vale de dedesubt. Podului astfel creat, prin surpătură, i se spune podul lui dumnezeu. Are vreo sută de metri lungime și peste el duce șoseaua către Balta. Cu casele lor de lemn, Ponoarele veghează sub deal. Mai departe sint Prejneii, Podenii. Și mai departe, frunțile Cernei și Obirșia, cu bărbați desprinși parcă dintre chipurile dace ale Columnei lui Traian.

DAR TU, SUFLETE

— Ciocirlie lină, lie,
cine cum îți place ție;
lungă toamna, ca ocară
iarna, viscolul tehui?

— Mie neică-mi place vara
în văzduhul nimănu.

— Brăduț cu frunza-n ac,
din pământuri care-ți plac?
— Mie-mi place sus în munți,
lingă norii cei cărunți,
unde seara, pe furiș,
stele-mi cad încetiniș.

— Dar tu, suflete, răspunde:
cum îți place, cind și unde?
— Și pe munte și pe șes,
și în zori și-n miez de noapte,
sus, în codrul cel mai des,
jos, în lanurile coapte;
lingă jarul din copaie
unde fierul se desfoaie,
ori pe zidul petrecut
între cer și între lut...
Toamnă, iarnă, cât e țara
mie-mi joacă primăvara,
numai cîntec să ghicesc
de la fluier românesc.

EUGEN FRUNZA

Bărbați și femei cu părul aprins ca flacăra, cu ochii albaștri, adunînd în ei cerul, întocmai elarelor lezere din munți.

În peștera de la Ponoare se ascundeau, se spune, haiducii odinioară. Sub „podul lui dumnezeu” mai sint și acum urme ale vetrelor de foc înghebate pe vremea rea de căruțașii poposiți în trecere pe acolo.

Cam la o lună după echinocșiul de primăvară, cam la o lună după ce lumina începe să crească și vegetația să gîlgiie, era obicei de veacuri să se lase slobode mioarele și vitele, ca să pască unde le căsună lor. Era noaptea cind porțile și ușile caselor se îmbrăcau în crengi cu frunză crudă. În noaptea aceea, vitele erau lăsate să pască în devălmășie, cu inginări de tîlângi și foșnete de iarbă crudă.

Cîteva săptămîni mai apoi, venea sărbătoarea mul-sului, cind pe colinele cu suprafețe întinse, acoperite de liliac mai ales alb, oamenii își aduceau veselia, ciurdele și tinerețea. Laptele se mulgea în ciuberc. Cășurile și brinza se preparau pe loc. Păstorii, fluierașii, cimpoierii se întreceau la îndeminări curate, iar ho-rile se împleteau cu rosturile, căci multe căsătorii se înjghebau cu prilejul acela.

Sub o altă formă, sărbătoarea — numită azi a lili-acului — a rămas. Printre stincile cu infățișări fistichii și capricioase, unele ca niște pitici, altele ca niște stranii scăunele ori ca niște măști, liliacul infloresce în fiecare primăvară adunînd zeci de mii de oameni pe

umerii Ponoarelor. E astia mireazmă, e a floare, că băștinașii ar putea căra de acolo cu car. Dar nu le rupe nimeni, tufele rămîn ale albinelor: ale naturii. Rămîn ale poeziei. Pe deasupra lor, c trastînd, trec — uneori doar — cirduri de cocori. La Ișalnița, de la Bilteni, de la Rovinari, de la rin, de la Tg. Jiu și Tismană, de la Vădeni, unde e c Ecaterinei Teodoroiu și o „poiană a narciselor” o nească, de la „Electroputere” ori de la Padeș sos zeci de mii de oameni ai muncii, să se recreze o z să se bucure.

De la Baia de Aramă, printre umerii Mehedinții azi ca și altădată, pleacă spre Ardeal drumuri cu coare, codri cu vulturi și tîpșane cu ciuculeți. Drur rile acelor plecări se rează într-un cortegiu kilo-tric de statui neterminate ale naturii, în care — d ar interveni degetele unor febrili virtuoși ai daltei munții locurilor ar inchipui pe o mare distanță un aș, seducător, taciturn și straniu muzeu în aer lil creat cu o sete de glorie barbară, de către stihii și către ploii. Șerpuindu-se printre frunza arborilor pâr nedesăvirșitele statui au legănat copilăria înaintaș și l-au pregătit pe Brîncuși.

Un copil prinde păstrăvi și-un altul ochește her. În care din ei va învia precursorul?... Pe de sus creștetelor, vine doina și au ieșit stelele.

ION CARAION

Cu telefericul spre Virful cu Dor

Festivalul de la Pustnicu

A devenit o tradiție ca echipele artistice de amatori din regiunea București să se întâlnească în fiecare an la marea serbare populară din pădurea Pustnicu. Este o ocazie ca aceste echipe să se întrecă prezentînd ce au mai valoros din folclorul tradițional și din creația populară nouă. Publicul din București, iubitor de folclor, poate să cunoască mai îndeaproape frumosul folclor din șesul Dunării. Fiecare raion a prezentat un program unitar, alegînd din marele rezervor al mișcării artistice locale, ce a existat mai bun. Acest lucru a permis să iasă și mai mult în evidență caracterele proprii ale folclorului fiecărui raion.

Faptul că la festival au luat parte în programe comune echipele căminelor culturale, cele ale sindicatelor și cooperăției, a ridicat festivalul dincolo de limitele folclorului, dîndu-ne imaginea unitară a mișcării culturale de astăzi, în care folclorul se întîlnește cu creația compozitorilor, se integrează în marele ansamblu al culturii socialiste din patria noastră.

Pe această linie, repertoriul corurilor și al grupurilor vocale a constituit o adevărată demonstrație a felului în care, dincolo de cîntecele tradiționale de interpretare autentică, mișcarea artistică de amatori, cu ajutorul compozitorilor și dirijorilor, găsește noi forme de interpre-

tare, de prezentare în spectacol a cîntecelor populare.

Pe linia prezentării folclorului autentic, un lucru remarcabil l-au constituit numeroasele echipe de călușari. Am văzut acum cîțiva ani, la Pitești, un festival asemănător, unde de asemenea nota dominantă o dădeau călușarii. Festivalul de la Pustnicu arată cît de viguros este în toată cîmpia Dunării acest străvechi dans descris de Dimitrie Cantemir, și ce nebanuite posibilități de noi frumuseți rezidă în el.

Dar, ca întotdeauna, un astfel de festival ne dă prilejul să ne gîndim ce am putea să facem mai bine și în acest sens aș vrea să spun că cei ce îndrumă mișcarea de amatori, cei ce lucrează în cadrul ei la nivel regional și raional și mai cu seamă în comune ar trebui să se preocupe mai de aproape de repertoriul soliștilor care nu aduc nici în festivalurile pe țară și nu au adus nici în festivalul regiunii București, bogăția melodică și ritmică a cîntecului popular tradițional. Soliștii populari, în general oameni tineri, se mulțumesc să cînte ceea ce aud la radio și să imite interpretările nu întotdeauna fericite ale soliștilor profesioniști. Dar dincolo de ceea ce se cîntă la radio există, în regiunea București, o mare bogăție de cîntece tradiționale, deosebit de frumoase, care ar împropăta repertoriile festivalurilor.

Prezentarea scenică a dansurilor populare este o problemă dificilă care coregrafii noștri nu au rezolvat-o. A dovedit-o și festivalul de la Pustnicu, unde dansurile autentice locale, de cerc și de coloană, au fost șablonizate prin mișcări în rîndu repetate sau în diagonală, copiate de la marile ansambluri. Dar forma dansului face parte din structura artistică și a-l transpune într-o altă formă înseamnă a-l deforma, iar introducerea tuturor dansurilor în aceleași scheme de prezentare scenică înseamnă a le anula ceea ce e mai interesant, caracterul specific local.

Coregrafii noștri ar trebui să se gîndească mai adînc la această problemă și să depășească cele cîteva șabloane cu care ne gratifică de atîția ani.

Dificilă este în această zonă problema costumelor. Totuși, acolo unde echipele au arătat interes față de costumul local, au izbutit să prezinte pe scenă în forme autentice și nu a fost nevoie să recurgă la costume neadecvate din alte zone. A fi bine ca toate echipele să acorde interesul cuvenit costumului local. Astfel festivalul de la Pustnicu a căpăta mai multă varietate, mai multă culoare.

Prof. MIHAI POP
directorul Institutului
de etnografie și folclor

Scriitori români contemporani

Zaharia STANCU

Poet, talmăcitor din Esenin, autor al câtorva volume de poezii și proză, publicist cunoscut înainte de război, Zaharia Stancu s-a descoperit, după Eliberare, pe el însuși, în tot ceea ce avea mai bun.

Urmind îndemnul mamei („Să nu uiți, Darie!), fiul țăranilor săraci din Salcia, Darie-Stancu nu a uitat nimic din ceea ce trăiește. Opera sa, în care propria-i personalitate, dar și evoluția societății de după 1900, găsec un artist de o neobișnuită forță de evocare și caracterizare, are o unitate profundă și e străbătută de un mesaj plin de umanism.

În 1948 el dă una din scrierile sale cele mai zguduitoare, romanul-poem *Desculț*, tradus de atunci în peste 30 de limbi. Inspirată din evenimentele sîngeroase ale anului de răscăală 1907, emoționantă prin forța de evocare, prin imaginea răscălită a unei epoci de sălbatecă exploatare, prin apropierea plină de dragoste și înțelegere de eroii ei, țăranii obișnuiți din cîmpia Dunării, prin sentimentul de revoltă pe care-l generează însăși oglindirea suferințelor lor, — apariția acestei cărți a marcat o dată în literatura română contemporană. Abordînd această problemă fundamentală într-un spirit cu totul nou, crîncena realitate a satului românesc de odinioară a apărut dintr-o dată în aspectele ei cele mai veridice, încît paginile lui Stancu au anulat pur și simplu o întreagă literatură sămăntoristă produsă de-a lungul unei jumătăți de veac.

Tema denunțării trecutului de exploatare socială — în speță, a țăranimii, denunțare realizată în perspectiva eliberării pe calea revoluționară așa cum o vesfea răscăala din 1907, are caracterul de mărturie directă, fierbinte, prin transpunerea unei viziuni mature, filtrată însă prin ochii unui copil, care este eroul liric al scrierii.

Povestită de Darie, viața oamenilor din sat se dezvoltă prin aspectele ei cutremurătoare. Satul de flăminzi și de desculți este un adevărat iad. Oamenii (Babulete, Juvete, Ușupăr, Ulmaz, Ududu, Ovedenie), figuri pămîntii, aspre, vorbesc puțin sau de loc; uneori tăcerea e înfiorătoare ca o mare în clipa de dinaintea furtunii. Formele exploatării și ale mizeriei sînt parcă de pe altă lume: țăranii culeg via boierului cu botnițe la gură, picioarele goale, străpunse de spini, calcă pe pămîntul fierbinte, copiii au gingiile umflate de bube albe, purulente, mănîncă flori de salcîm, doar, doar și-or putea astîmpăra foamea niciodată potolită. Peste tot superstiții ciudate, stră-

vechi. Răscăala izbucnește ca o flacără, arde conacele, se întinde ca la întimplare. Furia țăranilor, ura lor contra exploatătorilor este nemaipomenită. Un simțămînt de suferință comună îi unește pe țăranii. Lupta lor crîncenă trebuie, nu se poate să nu aibă cîndva un rezultat.

„— Ne impușcați pe noi. O să mai impușcați și pe alții. Dar n-o să puteți impușca toată țara pe care o asupriți și-o mulgeți, voi, ciocoi. Degeaba holbezi ochii, colonele! Mai mult decît viața n-ai ce să-mi iei... De moarte nu mă sperii eu, dacă nu m-am speriat de viața pe care am îndurat-o (...)

Șuierau gloanțele. Majurii trăgeau strîmb (...)

Glasul lui Ușupăr s-a înălțat mai puternic:

— O să-ți vie rîndul, colonele, să plătești sîngele nostru cu sînge. Cu sîngele tău și al neamului tău de ciocoi. Toți ciocoi o să plătească”.

În *Desculț*, poetul Stancu, poetul cîmpului, al primăverii înflorite și al toamnelor încărcate cu rod, al luncii Dunării și al miriștilor, s-a întîlnit cu gazetarul mult încercat, înzestrat cu o neobișnuită putere de pătrundere în miezul adînc al întîmplărilor, într-o carte greu de catagorisit ca gen. Cînd a apărut, cartea a răspuns unei necesități social-politice, contribuind la îndreptarea atenției asupra țăranimii și deschizînd un orizont larg în reconstituirea semnificativă a trecutului de exploatare.

Stancu ne înfățișează o lume care se constituie ca atare sub ochii noștri. Din minia unui țăran sau mîhnirea adîncă a unei țărance, din durerea sîșietoare a unei mame chinuită de tragedia copiilor ei, din înțelepciunea unui moșneag sau din puținele bucurii ale vieții, autorul construiește în felul acesta o imagine colectivă a satului românesc din cîmpia dunăreană — acel de acum peste jumătate de veac.

După *Desculț* (continuat în 1956 de volumul *Florile pămîntului*) apare, în 1952 *Dulăii*, care reia un singur moment al răscăalei. Ele sînt urmate de primele 5 volume ale romanului *Rădăcinile sînt amare*, apoi de *Pădurea nebună* și *Jocul cu moartea*, acesta fiind de curînd tradus într-o editură franceză.

Rădăcinile sînt amare încheagă în cele 5 volume, cite au apărut, un tablou social-istoric: ultimele patru decenii ale secolului nostru, orașul de provincie, capitala, viața protipendadel, apoi realitatea actuală sau eroicii ani de după Eliberare. Paralel, romanul urmărește evoluția lui Darie, personajul-cheie al cărților lui Zaharia Stancu.

În *Rădăcinile sînt amare*, acțiunea începută în prezent este continuată cu altele, izvorite din trecut. Pentru a face pe cititor să înțeleagă ceea ce ne-a adus prezentul, Zaharia Stancu coboară spre rădăcinile lui din trecut, amare. Da, rădăcinile sînt amare, arată scriitorul vorbind de 1907; de exploatare, de înjosire, de umilirea omului cinstit într-un regim neomenos, acela împotriva căruia au dus lupta lor eroică comuniștii. Dar cu cît au fost mai amare rădăcinile, cu atît fructele, rezultatele sînt, trebuie să fie mai dulci.

În *Jocul cu moartea* (1963), Darie trăiește experiența primului război mondial. Valoarea ideologică a cărții stă în forța cu care eroul, pîdit de moarte, se apără nu atît prin fapte eroice, cît prin voința crîncenă de a trăi, de a supraviețui războiului. Cu alte cuvinte, romanul lui Zaharia Stancu se deosebește de o întreagă literatură de „învinși”, al cărei cap de serie a fost întunecarea de Cezar Petrescu. Se știe că eroul acestuia, Radu Comșa, purtînd pe obraz cicatricea războiului, este mutilat mai ales sufletește și sfîrșește în nămolul lacului Techirghiol. Eroul lui Stancu, dimpotrivă, apare ca un reprezentant al puterii de a trăi, de a învinge greutățile a poporul român, a țăranului în primul rînd, al capacității lui de a îndura mizeria, al curajului lui în fața morții, al voinței lui de a-și salva viața. De aceea, de cîte ori e în primejdie de a fi ucis, Darie se bate ca o fiară, dar nu pentru că firea lui ar fi a unei fiare din pădure, ci pentru că fiind pus în asemenea împrejurări, el trebuie să-și apere viața, pentru că vrea să și-o trăiască, o lubește și crede în ea.

Prin opera lui de după Eliberare (în frunte cu *Desculț*), Zaharia Stancu este unul din cei mai de valoare scriitori ai literaturii noastre.

GEORGE IVAȘCU

Peisaj nou în Tg. Mureș

Cronica filmului

„JUNGLA TRAGICĂ”

Filmul regizorului brazilian Roberto Farias ne transportă într-un univers sumbru, de coșmar. Este o lume a completei desconsiderări pentru ființa umană, o lume a vinătorii nerușinate de oameni, a celei mai crunte, mai neîngrădite exploatare. Întreaga acțiune a filmului gravitează în jurul unei bogății naturale a junglei braziliene: plantația de mate. Din această plantă care crește pe un teritoriu întins, la frontiera dintre Brazilia și Paraguay, se prepară un ceai deosebit de căutat. Dar bogăția naturală a junglei braziliene a fost concesionată unei companii comerciale care a decretat că nici un particular nu mai are voie să se bucure de roadele pămîntului, pe o întindere de sute și sute de kilometri. Cu toate acestea se mai găsesc oameni pe care foamea îi împinge la risc și care nu ezită să se aventureze în junglă și să culeagă planta. Pentru acești oameni, denumiți changa-y, riscul este cumplit pentru că jungla nu cunoaște o altă lege decît a celui mai tare, și mai tare va fi întotdeauna compania care are și oameni bine hrăniți, și arme, și muniție.

Eroii Junglei tragice sînt deci trei asemenea changa-y, captivi ai companiei. Ei sînt acum în afara legii și sînt obligați să-și răscumpere prin munca lor „pagubele” provocate capitaliștilor. De fapt, pierzînd privilegiile omului liber, au devenit sclavi. Condițiile lor de muncă se

află la limita rezistenței umane. Mecanismul exploatării este atît de perfect organizat, încît omul nici nu poate nădăjdui măcar la o eliberare, situația de sclavie fiind perpetuă la nesfîrșit. Omul este ingenușiat, strivit nu numai prin subalimentare, dar și lipsit de demnitate, de dreptul de a avea o soție. Pablito și Flora, eroii filmului, se iubesc. Ei înfruntă legile nescrise potrivit căroră femeia changa-y trebuie să aparțină tuturor. În această lume, sumbră, sălbatică, în care brutalitatea este modul de manifestare obișnuit al omului, legătura aspră de dragoste dintre cei doi tineri devine cu atît mai emoționantă, mărturisind forța inepuizabilă a sufletului uman. În cele din urmă îndrăgostiții vor încerca o evadare. După o goană supraomenească prin junglă, undeva aproape de țintă, la doi pași de frontieră, se va petrece ultimul act la tragedie. Pablito și Flora vor fi învinși de forța înarmată a companiei. Dar moartea lui Pablito va fi astfel înfățișată încît sfîrșitul tragic va căpăta rezonanța unei victorii a demnității umane împotriva înrobirii și sălbăticiiei. Filmul lui Roberto Farias, amar și impresionant, constituie o puternică denunțare la adresa sclaviei care persistă încă sub legislația capitalismului, în plină civilizație contemporană.

T. CARANFIL

TOATĂ ATENȚIA CREȘTERII ANIMALELOR

O cale eficientă pentru sporirea numărului de produși

În raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la C. de al IX-lea Congres al Partidului, se arată, între altele, că în anii viitorului cincinal — 1966—1970 — va trebui să se acorde o atenție sporită dezvoltării zootehniei, ridicării ponderei acestei ramuri în ansamblul producției și veniturilor din agricultură. „Principala preocupare în această direcție — se menționează în raport — trebuie să fie mărirea numărului vacilor, care să ajungă la cel puțin jumătate din totalul bovinelor, creșterea producției de lapte”.

Cercetările științifice au demonstrat că sporirea numărului de animale și rentabilitatea creșterii acestora, indiferent de specie, sînt strîns legate de desfășurarea normală a funcției de reproducție. Tulburările acestora care se manifestă prin lipsa de produși sau întârzierea obținerii lor, provoacă anual sectorului zootehnic pierderi economice însemnate. De aceea, prevenirea și combaterea sterilității este una din preocupările importante ale lucrătorilor din sectorul creșterii animalelor.

Cauzele sterilității la animale sînt multe și variate. Unele din ele sînt de organizarea muncii în creșterea animalelor în gospodărie, altele sînt de femelă (vacă, oală, scroafă), iar altele — de mascul (taur, berbec, vier).

Cărți noi în librăriile de la sate

V. ALECSANDRI — Istoria unui galben — Biblioteca școlară; G. C. NICOLESCU — Viața lui V. Alecsandri — Editura pentru literatură; M. EMINESCU — Poezii — Biblioteca pentru toți; N. FILIMON — Clocotii vechi și noi — Biblioteca școlară; TH. NECULUȚĂ — Spre țărîmul dreptății — Biblioteca școlară; I. BUDAI DELEANU — Țigania — Biblioteca școlară; LA-GERLÖF SELMA — Gsta Berling — Editura pentru literatură universală.

Cum pregătim hrana pentru animale pe timp de iarnă?

Cooperatorii agricoli din Olari, raionul Criș, obțin venituri însemnate din creșterea animalelor. O condiție esențială în această privință este asigurarea unei baze furajare corespunzătoare. În acest an, spre exemplu, s-a dat o atenție deosebită însilozării. Pînă în prezent au fost însilozate peste 500 tone furaje. Alte 2 000 de tone vor fi însilozate în următoarele zile.

Fînețele naturale constituie o sursă însemnată în hrana animalelor. În raionul Vișeu, aceste fînețe se întind pe multe mii de hectare, atît în zonele de deal ca și în cele de munte. Din datele sosite la redacție, rezultă însă că au mai rămas nerecoltate suprafețe destul de însemnate de fînețe. Toamna bate la ușă, cei din Vișeu o știu prea bine, deoarece s-a și făcut simțită. Amînarea stringerii finurilor ar putea duce la irosirea unor cantități însemnate de furaje.

Printre cauzele de ordin gospodăresc se situează, în primul rînd, hrănirea necorespunzătoare a animalelor cu furaje puține și de calitate inferioară (paie, pleavă, coceni). Rezultatele hrănirii defectuase se manifestă diferit la tineret față de animalul adult. Dacă tineretul animal nu este hrănit normal, acesta rămîne în creștere, organele lui de înmulțire nu se dezvoltă normal, este expus mai ușor la o serie de boli. Asemenea animale, ajunse adulte, vor da cel mai mare procent de sterilitate. Dacă animalul adult este hrănit necorespunzător, cu furaje de proastă calitate, pe lângă că slăbește și dă producții scăzute, nu intră în călduri mult timp după fătare, sau repetă munta de mai multe ori fără rezultat. În felul acesta, vaca va da un vițel din doi în doi ani sau mai rar, iar de la scroafă se va obține o singură fătare pe an și un număr mic de purceli la o fătare.

Tot printre cauzele de ordin gospodăresc se numără și lipsa de supraveghere atentă a animalelor, motiv pentru care nu sînt descoperite la timp femelele în călduri. Ori dacă vaca este dusă prea tîrziu la muntă, cînd căldurile au trecut, deși este sănătoasă, ea nu prinde și căldurile se repetă.

În afară de aceste cauze care depind de organizarea creșterii animalelor în fermă mai sînt și alte cauze care provoacă sterilitatea și care depind de starea sănătății organelor de înmulțire a femelei. Este vorba de o serie de boli ale acestor organe provocate de unele infecții ce se produc în special în timpul fătării. Lipsa de curățenie a grajdului în care fată vaca sau scroafa, precum și intervenția unor așa zise „pricepuși”, în cazul fătărilor grele, care mai mult strică decît repară, duc adesea la îmbolnăvirea organelor genitale, foarte greu de tratat. De aceea, în cazul fătărilor grele este necesar să fie chemat medicul veterinar, singurul în măsură să dea un ajutor calificat.

Imbolnăvirea organelor genitale ●

mai poate produce, în special la vaci, prin monta naturală, cu tauri clandestini care scapă controlului medical. Acesta de altfel este și unul din motivele pentru care s-a introdus și se practică la noi în țară însămințarea artificială. Acolo unde se fac însămințări artificiale, vaca fiind complet izolată de taur, iar taurii fiind sub supravegherea zilnică a medicului veterinar, îmbolnăvirea vacilor nu se mai poate produce.

Sterilitatea la vaci mai poate fi cauzată și de calitatea slabă sau necorespunzătoare a săminței taurului. Aceasta se întîmplă în special acolo unde se face montă naturală. Astfel, dacă taurul este folosit la prea multe vaci pe zi, el slăbește repede și sămința lui nu mai are putere de a fecunda.

Pentru combaterea sterilității, creșcătorii de animale au datoria să asigure animalului o alimentație de bună calitate în tot timpul anului, alcătuită din cele mai bune furaje ca: fînă de lucernă, trifoi, borceag sau finuri naturale bine conservate la care se adaugă porumb siloz, sfeclă, dovleci și concentrate. Pe lângă o alimentație bună, care de altfel asigură și obținerea de producții mari, este necesar ca animalele să facă zilnic mișcare în aer liber, în special în timpul iernii. În timpul verii, țînerea animalelor în tabere de vară, amenajate în apropierea pășunii pe care se scot zilnic animalele, au efecte binefăcătoare asupra funcției de reproducție a animalelor.

Tineretul, pentru a ajunge bun de prăsilă e necesar să fie crescut cu multă grijă. El trebuie să fie bine hrănit cu cele mai bune furaje din gospodărie, să fie adăpostit în grajduri curate și bine aerisite și ocrotit de o serie de boli, pentru că numai așa se va dezvolta normal.

Dacă la animalele gospodăriei se observă tulburări ale funcției de reproducere, boli ale organelor genitale, trebuie anunțat neîntîrziat medicul veterinar pentru ca aceasta să poată lua la timp măsurile necesare.

Dr. VASILE OȚEL
șef de laborator
în Institutul de cercetări
zootehnice

Aspect cotidian la ferma zootehnică a C.A.P. din Cosimbești, raionul Slobozia

Ce să citim

Metode pentru crearea de noi tipuri și rase de animale

În lucrarea cu acest titlu a prof. dr. Virgil Gligor, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, apărută în Ed. Științifică, sînt descrise cele mai importante condiții pentru obținerea raselor care să poată da producții formate de noi tipuri și rase de taurine, porcine, ovine, păsări, cabaline.

Obținerea de noi rase de animale a fost determinată de o serie de factori de ordin economic cum sînt: rentabilitatea cît mai mare, realizarea unor produse animale calitativ superioare solicitate de consumatori ca alimente sau de industria prelucrătoare, valorificarea din plin a produselor locale de furajare etc.

Autorul folosește cele mai noi date, obținute de instituțiile de cercetări din țară; prezintă tipurile și rasele noi de animale și de păsări, care s-au adaptat bine condițiilor pedoclimatice din țara noastră.

Lucrarea evidențiază căile principale pe care s-au realizat noile rase de animale și prezintă contribuția oamenilor de știință, a specialiștilor, munca colectivă a generațiilor de crescători de animale din țara noastră, împărțîndu-se astfel cititorilor experiența în realizarea noilor tipuri și rase de taurine, porcine, cabaline și păsări.

Din experiența unor gospodării agricole de stat fruntașe

În lucrare sînt descrise rezultatele unor gospodării agricole de stat, datorite folosirii celor mai indicate metode de creștere a animalelor. Este relatată pe larg experiența G.A.S.-urilor din Izvorul Mare, Dragalina, Scînteia etc., în folosirea tehnicii înaintate, extinderea mecanizării lucrărilor agricole, aplicarea întregului complex de măsuri agrozootehnice, îmbunătățirea permanentă a organizării muncii, reducerea prețului de cost.

Lucrarea ing. T. Marian oferă posibilitatea cunoașterii experienței lucrătorilor fruntași în cultura grîului, a porumbului, florii soarelui, viței de vie, creșterii animalelor (vacă de lapte, îngrășarea porcilor etc.).

PE GLOB

CEYLONUL

Renumitul „ceai englezesc” crește în Ceylon. Despre această țară au scris încă din antichitate: un emisar al lui Alexandru Macedon, învățatul grec Ptolmeu și istoricul de la curtea Romei—Pliniu cel Bătrîn. ● Istoria scrisă a Ceylonului datează de 2 500 de ani. ● De la începutul anului 1600 insula a trecut pe rând în stăpînirea colonialiștilor portughezi, olandezi și englezi. ● În februarie 1948, țara își recucerește independența, rămînind însă în Commonwealth-ul britanic.

Ceylonezii își numesc țara „Lanka” (Strălucitorul), „Insula mirodeniilor” sau „Grădina celor o mie de culori”, în timp ce străinii au numit-o „perla Oceanului Indian”. Fiecare dintre denumiri este îndreptățită, acest splendid pămînt fiind binecuvîntat de natură. Ploile tropicale oferă cu generozitate umiditate solului, iar soarele ecuatorial căldură; în insulă e vară veșnică, iar noaptea și ziua își împart aproape egal cele 24 de ore. În Ceylon anul nou începe în aprilie, nu însă în aceeași zi, ci la o dată stabilită de astrologii din temple.

Clima tropicală a creat în Ceylon condiții deosebit de prielnice dezvoltării agriculturii. Producția de ceai, cauciuc, nuci de cocos, reprezintă baza economiei ceyloneze, asigurînd 60 la sută din valoarea totală a exportului. În producția de ceai ocupă locul doi în lume după India, iar amploarea plantațiilor de hevea o situează pe locul patru pe glob în producția latexului natural; de asemenea, cocotierii dau anual peste 2,5 miliarde nuci de cocos, din care jumătate sînt exportate.

Statistici oficiale cifrează populația la aproape 11 milioane locuitori, rîndînd în același timp că din 20 ceylonezi 17 se află în mediul rural. Cum trăiesc ei? Dincolo de pitorescul care încîntă ochiul turistului se află realități amare. Țăranii alcătuiesc așa-numita „armată a argaților”, slugărînd pe plantațiile străine. Dintre puținii posesori de pămînt, circa 50 la sută dispun de loturi sub o treime de hectar, lucrate în condiții rudimentare. În cele mai multe cazuri, familiile țăranilor posedă cîțiva cocotieri; denumiți „arborii vieții”, acțișu copaci dau, în afară de nuca bogată în albumine, ulei, copra, lemn și frunze pentru acoperitul colibelor.

În plus, țăranul mai consumă puțin orez, care se vinde însă tot mai scump. Anual statul are nevoie de valută în valoare de 240 milioane rupii pentru a cumpăra alimente din străinătate.

Intrucît colonialiștii au transformat insula într-o anexă agrară a lor, într-o țară seră, fără să țină seama de nevoile populației, este încă foarte greu să se lichideze această pecete. Se fac eforturi spre industrializare, s-au naționalizat unele sectoare economice, dar capitalul străin predomină și imprimă o anumită orientare. Economia are încă un puternic caracter agrar, ceea ce face ca fluctuațiile pe piața mondială să aibă repercursiuni imediate asupra vieții ceylonezilor; scăderile de prețuri, devenite cronice la produsele ceyloneze de bază — ceaiul, cauciucul și nuca de cocos, provoacă perturbații grave economiei țării. De altfel, aceste greutăți economice, provocate uneori artificial de monopolurile străine șocate de politica naționalizărilor promovată de anteriorile guverne, au fost exploatate de opoziție și au contribuit la căderea cabinetului d-nei Bandaranaike.

„Guvernul ceylonez consideră că pentru a duce o viață normală, o familie de țărani trebuie să aibă în condițiile climate locale, ceva mai mult de un sfert de hectar de teren. După cum s-a arătat mai sus, realitatea este însă cu totul alta. Tocmai de aceea se pare că noul guvern a declarat că „va acorda o atenție deosebită dezvoltării agriculturii” și dezvoltării raționale a producției în general.

În domeniul politicii externe, guvernul Senanayake sprijină principiul nealinierii, relațiile de prietenie cu toate țările, se pronunță activ pentru dezarmarea generală și totală.

P. TĂTARU

Spicuri din presa străină

OAMENI
PIERDUȚI

Un corespondent al ziarului canadian „Toronto Daily Star”, Jack Scott, a întreprins de curînd o călătorie prin regiunea de nord-est a Braziliei. Regiunea aceasta este una din cele mai înapolate și oamenii trăiesc aici într-o mizerie cumplită. Mînați de nevoie, țăranii își părăsesc micile pețece de pămînt și pleacă în orașele de pe litoral, unde îngroasă rîndurile infometaiilor. Reproducem din tulburătoarea relatare a ziaristului canadian cele de mai jos.

Am străbătut în goană bulevardul Marine Drive, paralel cu litoralul. Recife numără în prezent peste un milion de locuitori, fiind al treilea oraș ca mărime al Braziliei. El are însă un aspect cu totul provincial și în afară de asta oferă un tablou sinistru, cu năpăstuiții care hoinăresc noaptea, infometaiți și disperați, pe străzile lui.

În lungul unei străzi cu caldarîmul din piatră cubică, slab luminată de felinare și de geamurile barurilor și ale cafenelelor, stăteau mai bine de o sută de tinere fete. În grupuri de cîte trei-patru sau singuratec, ele se rezemau de clădirile scunde, cu scări care duceau la niște minuscule odăițe. Majoritatea erau adolescente, abia trecute de treisprezece ani.

— Aproape toate sînt de la țară, m-a lămurit Marquiz. Unele au venit aici după seceta din luna mai și acum nu se mai pot întoarce acasă. Multe din ele, îmbolnăvinduse, pleacă Dumnezeu știe unde...

Am ajuns apoi în partea centrală a cartierului de afaceri al orașului. Pretutîndeni vedeam dormind, ghemuiți sub cerul liber, bărbați, femei și copii în zdrențe. În piață, sub o tețghea, dormea o femeie istovită, cu doi

prunci în brațe. În apropiere, în locul unde se descarcă legumele din camioane, doi bătrîni, un bărbat și o femeie, numai pielea și oasele, strîngeau într-un sac de hîrtie frunzele de salată căzute în gropile de gunoaie.

„Regiunea de nord-est a Braziliei cuprinde nouă state, dispuse mai jos de bazinul Amazonului, pe o suprafață de 600 000 mile pătrate. 80 la sută din pămînturile de cultură de aici sînt stăpînite de 2 la sută din totalul populației. Din acest pămînt se lucrează doar mai puțin de 2 la sută...”

Potrivit unor date cit se poate de moderate, agonia regiunii de nord-est a Braziliei se poate exprima în următoarele cifre. Venitul mediu al celor 7 milioane de muncitori din industrie și agricultură se ridică la 48 de dolari pe an de fiecare om. Durata medie a vieții e aici de 27 de ani. 80 la sută din populație suferă de inanție și de bolile specifice provocate de aceasta. Din zece copii, doar trei merg la școală 90 la sută din întreaga populație (față de 70 la sută pe întreaga țară) e analfabetă și nu are drept de vot.

Ceylon: Construirea primelor întreprinderi ale industriei grele — uzinele metalurgice și uzinele de anvelope

Radio - Televiziune

(pe săptămîna 19 — 25 septembrie 1965)

RADIO

RADIOJURNALE ȘI BULETINE DE ȘTIRI: DUMINICĂ: programul I: 7; 20; 22; 23.52; programul II: 7.30; 10.30; 14; 19; 21; 23; 0.52; programul III: 16; 21.30; în fiecare zi de lucru: programul I: 5; 6; 7; 10; 12; 14; 16; 20; 22; 23.52; programul II: 7.30; 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21; 23; 0.52; programul III: 18; 21.30.

EMISIUNI PENTRU SATE: DUMINICĂ: programul I: 7.30 — Jurnalul satelor; în fiecare zi de lucru: programul I: 5.15 — Jurnalul satelor.

DUMINICĂ: programul I: 9.30 Răspunsuri muzicale la scrisorile ascultătorilor — melodii populare. 11.30 Muzică populară interpretată de Maria Lăzărescu. 12.05 Cîntece din folclorul nou și jocuri populare. 15.15 Muzică populară la cererea ascultătorilor. 20.20 Teatru la microfon — „Anton Pann”, adaptare radiofonică după piesa lui Lucian Blaga; programul II: 9.01 Buchet de melodii dragi. 10.00 Melodii populare cerute de ascultători. 14.15 Cîntece ciobănești. 16.00 „Hai la horă măi fiică!” — program de muzică populară

LUNI: programul I: 8.04 Cîntă Nicolae Trofin și Aurel Core — melodii populare. 12.30 Muzică populară la cererea ascultătorilor. 15.29 Schiță olteanescă de Constantin Nottara. 17.00 Program de muzică populară cerut de ascultători; programul II: 9.30 Popas folcloric pe plaiuri moldovenești. 10.00 Suita pentru cvartet de coarde „Pe Argeș în sus” de Theodor Grigoriu. 11.30 Muzică corală de Liviu Rusu. 11.40 O melodie și o floare — program de cîntece populare.

MARTI: programul I: 7.45 Muzică populară interpretată de Maria Firulescu, Vasile Stoica, Terente Petrescu și Ion Lipan. 8.40 Cîntece și jocuri populare din diferite regiuni ale țării. 17.15 Muzică populară cerută de ascultători; programul II: 16.00 Suita pentru pian „Imagini din Dobrogea” de Diamand Gheciu. 16.30 Melodii populare.

MIERCURI: programul I: 5.45 „Mînată țara mea” — emisiune de cîntece. 8.06 Cîntă orchestra de muzică populară „Brîulețul” din Constanța. 20.55 Vechi cîntece populare; programul II: 9.30 Popas folcloric muzical pe plaiuri muntenesti. 14.35 Concert folcloric.

JOI: programul I: 6.35 Cîntece populare. 12.03 „Mîndra mea, floare aleasă” — cîntece și jocuri populare. 12.30 Arpegii la frumusețe — recital de poezie contemporană românească. 15.00 Din muzica popoarelor. 17.15 Cu microfonul prin regiunea Banat. 17.35 Muzică populară interpretată de Irina Loghin și Nelu Orlan. 21.30 Tineri interpreți de muzică populară; programul II: 7.50 Interpreți de muzică populară din diferite regiuni ale țării. 11.45 Muzică corală de Ion Chirescu. 13.03 „Pe Mureș și pe Tîrnave” — emisiune de melodii populare.

VINERI: programul I: 7.15 Muzică populară. 8.06 Itinerar folcloric muzical prin regiunile patriei. 10.03 Teatru la

microfon: „Nunta însingurată” de Federico Garcia Lorca. 14.10 Cîntă Maria Peter și Grigore Klazim — melodii populare. 18.00 Dolne și jocuri populare; programul II: 13.03 Cîntă Ștefan Lăzărescu — muzică populară. 18.37 Muzică din opereta „Farmecul unui vals” de Oscar Straus. 20.35 Melodii populare interpretate de Natalia Serbănescu și Emil Drosu.

SIMBĂȚĂ: programul I: 8.35 Suita de melodii populare „Pe valea Arlesului” de Ilie Tetrade. 12.03 Din muzica popoarelor. 15.44 Melodii populare la cererea ascultătorilor. 16.30 Emisiune muzicală de la Moscova. 18.20 Din comora folclorului nostru: Trei vechi jocuri populare din Moldova; programul II: 9.20 Cîntece despre oțelari. 13.03 Melodiile ecranului. 13.30 Prelucrări corale de Constantin Arvinte. 13.39 Soliști români de operă. 14.35 Orchestre de muzică populară din diferite orașe ale țării. 20.30 Cu cîntecul și jocul pe întîmîsul patriei.

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ

11.00 Emisiune pentru sate: Din program: Mai mulți reporteri al emisiunii, însoțiți de aparatele de filmat, au pornit într-o călătorie prin țară cu gîndul să descopere rezerve valorificate — și, mai cu seamă, pe cele nevalorificate — pentru asigurarea hazel furajere. O dată cu ei a pornit și Ilie Vedetot. ● O rubrică de noutăți din agricultura altor țări. ● 15 minute le veți petrece în tovărășia Artistei poporului Ioana Radu ● Concert-ghicitoare.

16.30 Duminică sportivă ● Fotbal — Transmisiune de la Praga a meciului dintre reprezentativele Republicii Socialiste Cehoslovace și Republicii Socialiste România, din cadrul preliminariilor campionatului mondial de fotbal.

20.00 „Vînzătorul de păsări” Operetă de Karl Zeller. Transmisiune de la Teatrul de stat de operetă din București.

LUNI

20.00 Selecțiuni din programul celui de al III-lea Festival Internațional al Teatrelor de păpuși și marionete.

MIERCURI

20.35 Film: „Asta-i tot ce s-a întîmplat”. O producție a studioulor engleze.

JOI

21.00 „Așa-i jocul pe la noi”. Program prezentat de formațiile artistice ale sindicatelor din regiunile Dobrogea și Ploiești.

VINERI

21.30 Selecțiuni din programul celui de al III-lea Festival Internațional al Teatrelor de păpuși și marionete.

SIMBĂȚĂ

21.00 Film: „Urmele duc la al 7-lea cer” (IV).

FABULE

de AUREL IORDACHE

Lupul și oaia

Un lup vorbea cu oaia într-o seară :
— Am flecărit ca vremea să ne treacă,
Dar nu mi-ai spus nici cum te simți, nici dacă
Apropierea mea nu te-nfioară.

Căci sînt hulit cum nici nu se mai poate,
Iar plînsul meu pe toată lumea miră...
Toți fabuliștii mă năpăstuiră...
Ba La Fontaine le puse vîrf la toate :

C-aș fi pîndit un miel nevinovat,
Care venise numai să se-adape
Și că, pe loc, la margine de ape,
I-aș fi găsit... pretext și l-am mîncat

Să-nșir toți birfitorii-aci nu-i cazul,
Doar vezi și tu că oamenii sînt răi.
Ce-or zice oare copilașii tăi
De mine ? Uite, ăsta mi-i necazul !
.....

Cuprins de o ciudată nostalgie,
Rămase lupul trist, nemîngîiat...
...și oaia s-a fost dus, că era vie
Iar lupul a rămas : era...-mpăiat.

Fluturii

— Vecină, luînd pildă de la voi,
Făcurăm și noi, fluturii, un roi
Și-am vrea să vii să vezi neapărat
De-l bine-așa cum ne-am organizat.

— Munciți, a zis albina, adunați
Cît de puțin în stup și mă chemați.
Organizarea poate să difere,
Da-mi dau mai bine seama după... miere.

Mărinimia ciorii

— Eu juriu-l înțeleg și-l lert !
Îmi spuse cioara ieri după concert.
Că meritam și premiu-i clar,
Dar jertfa mea are simbol de dar.
Sînt deci de-acord cu-ntreaga adunare
S-o premieze pe... privighetoare,
Să nu mal fie, biata, amărită
Ștîindu-se și... mică și urită !

Sania

Pe avion l-întrec. Scofală nu e,
Dar n-am condiții să cobor... cît suie.

Deandoaselea

MITACHE MULGĂTOR

— Cum naiba faci tu,
măi, Bădiță, de scoți
atîta lapte de la va-
cile tale ? — l-a întrebat
Mitache pe unul din mul-
gătorii cu care nu de mult
lucrează alături în grajdul
cooperativei noastre.

Acesta, știind cu cine are
de-aface, mai ales că Mi-
tache credea în tot felul
de fleacuri și superstiții,
l-a luat de-o parte și, fă-
cînd-o pe misteriosul, i-a
șoptit :

— Ascultă, Mitache, tu
poți să păstrezi un secret ?

— Cine ? Eu ? Hm. În-
seamnă că nu mă cunoști.

— Atunci fii atent și să
nu care cumva să scapi o
vorbă din ce-ți spun, că
mă dai de bucluc. Mă a-
jută baba Țura.

— Care, aia de-i zice lu-
mea vrăjitoare ?

— Ssst ! Aia. Ia mana
de la alte vaci și-o trans-
mite vacilor mele.

Gata ! Mitache se și ve-
dea cu șistarele pline ochi,
fără să miște măcar un de-
get. De unde să știe el că
Bădiță îi juca un renga
mai ceva ca pățania cu
motocicleta ?

Noapte. Întineric să-l
tai cu cuțitul. Pe uliță, fe-
rindu-se să nu fie simțiți,
două umbre : Bădiță și Mi-
tache.

— Asta e poarta — spu-
se Bădiță — acum fă ca
broasca și cînd vezi că ți se
deschide, șoptește : „Am
treabă cu Marcu“. Și intri.
La revedere.

Bătrîna, în realitate
Ilinca Tudose, premiată pe
regiune ca artistă ama-
toare de teatru, știa de la
Bădiță ce-l aduce acolo pe
Mitache. Așa că... boscoro-
dea de zor. Un ceaun în
clocot, cîteva broaște lă-

sate să scape dintr-o lădiță,
o pisică strînsă de coadă
să miorläie și Mitache pu-
tea jura că e în cocioaba
babei cloanța cotoroanța.

— Știu de ce ai venit
— cîrîi bătrîna fără să se
uite la musafir. Poimîine
la ora asta să-mi aduci un
galoș vechi, două sticlufe
cu coniac pentru Marcu,
trei ouă de coțofană luate
noaptea din cuiabar și patru
fire smulse din mustața
unui milițian blond.

Cu galoșul și cu conia-
cul a mers ușor. Pentru
ouăle de coțofană a tre-
buit să se cocoate noaptea
și să se julească prin cel
mai înalți salcimi din mar-
ginea satului. De mustața
milițianului însă, n-a fost
chip să se apropie. S-a cam
supărat ea, baba, că nu i
s-a adus tot ce ceruse, dar
pînă la urmă a cedat. Mi-
tache a primit cîteva bu-
ruieni ciudate, două sti-
cluțe cu apă chioară și o
sumedenie de... sfaturi.

— De-unde-acum înainte, di-
mineața, la 6 punct, scoil
vacile și zici tare, de trei
ori, fără să deschizi gura :
„Marcule, să le dai lapte
mai mult ca la vecini“. După
aia le cureți și le
primenești așternutul cu o
furcă boantă. Toată treaba
asta o sfîrșești într-o juma
de ceas. Altminteri, Marcu
pleacă în altă parte și te
lasă baltă. De adăpat unde
le adapi ?

— La fîntînă.

— Auleu ! Să știi că a-
colo pierd ele laptele. Ci-
neva, și bănuie eu cine, îți
spurcă jgheabul înainte de
fiecare răsărit. Da' las că
am eu ac de fiecare cojoc.
Să faci cum îți zic ! Pînă
să adapi vitele, spell
jgheabul cu o măturică și-l
ciătești cu trei căldări de
apă neîncepută. Ai grijă.
Toate povețele și descînte-
cele mele nu ți-or ajuta la
nimic, dacă, înainte de fie-
care muls, nu faci cum
ți-am spus. Iei mai în-
ainte o mină de busuioc, îl
presari în apa cu care spell
ugerele și zici : „Busuioc
cu fir verzui, lapte-ți cer,
tu te supui“. Asta de trei
ori pe zi la fiecare vacă.
După ce ai terminat mul-
sul de dimineață, te apuci
de țesălat. Praful strîns pe
țesală să nu-l împrăștii,
că împrăștii sporul lapte-
lui. Îl aduni și-l răstorni
afară, la platforma de gu-
noi, spre partea unde a-
pune soarele. Cu hrana
nu-ți bate capul. Le dai
vacilor să mîncească așa
cum zice șeful de grajd.
Tu însă nu te miști dintre
ele. Vezi că trîntește una
furajul cu botul din iesle,
sări și-l ridică cîntînd :
„Azi noapte ți-am luat
cercei“.

Din ziua aceea, Mitache,
încrăzător în puterea și
descîntecele babei, îngrijea
vitele mai ceva ca la
carte, numai că adăuga de
fiecare dată cîteva vorbe,
un cîntec, o fluierătură,
mai presăra o buruiănă,
două, și treaba începuse
să meargă bine. Laptele
sporea vîzînd cu ochii. A-
flînd mai tîrziu că a fost
tras pe sfoară și că lumea
știa de pățania sa, Mitache
s-a jurat să nu mai creadă
în viața lui în babe și în
descîntece.

N. CREANGA

Aventurile familiei Popescu

(Urmare din numărul trecut)

— Nu admit ! Cine-i stăpîn în casa
asta ? Numai Ionescu ți-a băgat în
cap ideea asta cu libretul ! Hm ! A
cumpărat mobilă cu banii de la
C.E.C. ? Tot Ionescu trage săracu...
— Da, trage la C.E.C.

— Pe onoarea mea că e o chestie !
Aproape 2000 lei și nici nu-mi dau
seama cînd s-au adunat. Ia să mă
duc la agenția C.E.C. din colț că ieri
a fost tragerea

— Micule, ești „mare“ ! Ai ieșit ciș-
tigător !

— Și „prietenu“ acesta ne-a adus
un „Cosmos“ întreg în casă...

— Dragul meu, locul cel mai sigur
și cel mai avantajos unde-ți poți pă-
stra banii, este C.E.C.-ul. Ți-o spun eu,
Bobiță Popescu, om pățit...

Desene de NEAGU RĂDULESCU

Fără cuvînte

Desen de T. PALE